

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
al Republicii Moldova
Biblioteca Națională pentru Copii
„Ion Creangă”

Oamenii Moldovei mele



GHEORGHE MUSTEA

Chișinău 2021

*Muzica este viața mea. Și dacă nu deveneam
muzician, mă făceam... tot muzician.*

(Gheorghe Mustea)

Compozitorul, dirijorul Gheorghe Mustea s-a născut la 1 mai 1951, la Mândrești, Telenești.

După absolvirea Școlii medii de muzică „Ștefan Neaga” din Chișinău (1966-1970), urmează studii la Institutul de Arte „Gavriil Musicescu”, actualmente Academia de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău (1970-1975, 1975-1980). Face stagierea în Orchestra Simfonică Academică a Filarmonicii „D. Șostakoviți” din Sankt Petersburg (1984-1986).

Flautist și naist (1969-1970), director muzical și dirijor al Orchestrei Ansamblului de Dansuri Populare „Joc” (1975-1978); profesor la Școala medie de muzică „Ștefan Neaga” (1973-1975, 1978-1980); dirijor al Orchestrei Simfonice a Filarmonicii Naționale din Moldova (1983-1989).

Este fondatorul, prim-dirijorul și directorul artistic (din 1989) al Orchestrei Simfonice Naționale a Companiei de Stat „Teleradio-Moldova”. Președinte al Societății Musicale din Chișinău (1988-1991).

Pe parcursul anilor 1999-2002 deține funcția de rector și conferențiar universitar al Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău. Între 1999-2005 este președinte al Fundației Culturale „Ciprian Porumbescu” și al Comisiei pentru decernarea Premiilor Tineretului.

Membru al Uniunii Compozitorilor din Republica Moldova (1980) și al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor din România (2004).

În lumea fascinantă a muzicii Gheorghe Mustea s-a afirmat în egală măsură ca dirijor, compozitor și profesor. A compus muzică simfonică, muzică de operă, muzică pentru soliști, cor și orchestră, muzică instrumentală de cameră, muzică corală, muzică în stil popular (pentru orchestră de muzică populară; voce și orchestră de instrumente populare; instrumente populare solo și orchestră), muzică de estradă, muzică pentru copii (instrumentală, vocală și corală), muzică pentru film, muzică pentru teatru.

Lucrări editate: *Concertul pentru orchestră nr. 1; Alexandru Lăpușneanu; Ștefan cel Mare; Balada Moldovei; În miez de noapte când tresar; Ciocârlia; Păstorul și mioara; Trei mari iubiri; Dorul; Moldova, baștină dragă; Basarabenilor; Dorul; Lumineze stelele; Ce liniște din ceruri se coboară* etc.

Are în palmaresul său peste 1400 de concerte în țară și în străinătate cu diverse colective muzical-artistice din țară și din exterior. Turnee anuale cu Orchestra Simfonică Națională a Companiei de Stat „Teleradio-Moldova” și cu alte orchestre

simfonice în Italia, Franța, Elveția, Germania, Rusia, Slovenia, Bulgaria, Estonia, Letonia, Lituania, Coreea de Sud etc.

A înregistrat la Radio Chișinău creațiile compozitorilor: G. F. Handel, G. Verdi, C. M. Weber, P. I. Ceaikovski, W. A. Mozart, J. Strauss, G. Enescu, C. Porumbescu, G. Rossini, G. Donizetti, V. Zagorschi, T. Chiriac, V. Rotaru, P. Rivilis, Gh. Ciobanu etc.

Maestru emerit al artei din Republica Moldova (1989). Artist al Poporului din Republica Moldova (1991). Membru titular al Academiei de Științe a Moldovei (2012).

Pentru întreaga sa activitate este deținător a numeroase premii de valoare și distincții: Premiul de Stat al Republicii Moldova (1990), Premiul VIP jubiliar „Simfonia vieții în Do-major”, acordat pentru întreaga activitate (2006), Premiul Național al Republicii Moldova (2013). În 2006 a fost emis timbrul „Gheorghe Mustea – compozitor și dirijor” de ÎS „Poșta Moldovei”.

Cavaler al Ordinului „Gloria Muncii” (1998), Ordinului Republicii (2000), Ordinului „Bincredinciosul Voievod Ștefan cel Mare și Sfânt” de gradul II (2016). Deține Medalia „Mihai Eminescu” (2000), Medalia „Dimitrie Cantemir” (2011), Medalia „Nicolae Milescu Spătaru” (2016).

În 2000 i s-a conferit Titlul Onorific „2000 Outstanding Musicians of the 20th Century” (2000 de muzicieni remarcabili ai secolului al XX-lea), iar în 2017 a obținut certificat și Medalia „Topul 100 muzicieni – 2017” al Centrului Biografic Internațional de la Cambridge, Marea Britanie.

În 2017 obține Titlul Onorific Doctor Honoris Causa al Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți, iar în 2020 compozitorul-academician Gheorghe Mustea obține Medalia AȘM „Meritul științific” pentru 50 de ani de activitate.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Opera

Alexandru Lăpușneanu: opera / muz.: Gheorghe Mustea; libreto de G. Dimitriu după nuvela cu același nume de C. Negruzzi . – Chișinău: [S. n.], 2000. – 291 p.

Cântec despre țara mea: pentru voce și orchestră de muz. populară / muz. de Gheorghe Mustea; vers.: Grigore Vieru. – Chișinău: [S. n.], 2002. – 34 p.

Evocare: poem simfonic / muz.: Gheorghe Mustea. – Chișinău: [S. n.], 2002. – Partitura.

„Ștefan cel Mare”: opera / Gheorghe Mustea; libretul de Constantin Cheianu. – Chișinău: [S. n.], 2019. – 403 p.

Referințe critice

Gheorghe Mustea: Compozitor. Academician: biobibliogr. / Bibl. Naț. a R. Moldova; alcăt.: Lilia Balan. – Chișinău: [S. n.], 2017. – 216 p.

Gagim, Ion. Fenomenul muzical Gheorghe Mustea / Ion Gagim. – Chișinău: Știința, 2015. – 256 p.

Mironenco, Elena. Gheorghe Mustea: profil muzical / Elena Mironenco, Valeria Șecan. – Chișinău: Cartea Moldovei, 2003. – 212 p.

Baciu, Gheorghe. Gheorghe Mustea // Baciu, Gheorghe. Personalități de vîță moldavă / Gheorghe Baciu. – Chișinău: [S. n.], 2017. – P. 309-310.

Buzilă, Serafim. Mustea, Gheorghe // Buzilă, Serafim. Enciclopedia interpreților din Moldova / Serafim Buzilă. – Chișinău: Arc, 1999. – P. 311-312.

Ciobanu-Suhomlin, Irina. Mustea, Gheorghe // Ciobanu-Suhomlin, Irina. Repertoriul general al creației muzicale din Republica Moldova / Irina Ciobanu-Suhomlin. – Chișinău: Cartea Moldovei, 2006. – P. 193-203.

Roșca, Denis. Mustea Gheorghe // Roșca Denis. Cartea de aur a Basarabiei și a Republicii Moldova / Denis Roșca. – Chișinău: Pontos, 2016. – P. 411 – 412.

Țarălungă, Ecaterina. Mustea, Gheorghe // Țarălungă, Ecaterina. Enciclopedia identității românești: Personalități / Ecaterina Țarălungă. – București: Litera Internațional, 2011. – P. 533.

Xenofontov, Ion. Biografia membrilor titulari ai Academiei de Științe a Moldovei: Gheorghe Mustea // Xenofontov, Ion. Enciclopedia curiozităților. Vol. 1: Trecut și prezent / Ion Xenofontov. – Iași: Lumen, 2016. – P. 48.

Dedicații lirice

Matei, Valeriu. Muzica: compozitorului Gheorghe Mustea / Valeriu Matei // Literatura și arta. – 2019. – 28 mar. – P. 5.

Schițco, Boris. Bună ziua, drumule: maestrului Gheorghe Mustea // Schițco, Boris. Furtuna din piept / Boris Schițco. – Chișinău: Lumina, 2011. – P. 46.

Referințe

Muzica lui Gheorghe Mustea se prezintă sub aspectul unei expresii de o profundă penetrație populată, fiind esența creației muzicale a Moldovei.

Spiritualitatea, încercarea de a face o generalizare artistică incită atenția spectatorilor și a adevăraților pasionați ai muzicii. Imaginile zugrăvite cu mult drag și har de Gheorghe Mustea sunt cele, prin excelență, ale plaiului natal, ale poporului, ale istoriei neamului său.

Alexandru Samoilă

Gheorghe Mustea este un vlăstar de mare valoare al națiunii noastre. Este un rapsod a tot ceea ce înfiripă spiritul profund național, plasându-l pe scara valorică, în creația sa, alături de cele mai esențiale creații din patrimoniul culturii universale.

Vladimir Curbet

Opera „Alexandru Lăpușneanu” este un succes incontestabil al compozitorului Gheorghe Mustea, un moment de vârf în creația sa. Lucrarea reprezintă, totodată, un pas înainte în evoluția genului liric...

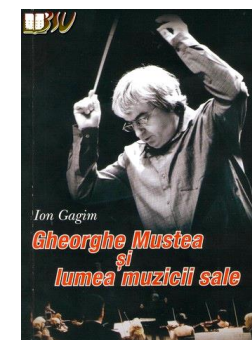
Muzica spectacolului e firească ca expresie, fluentă ca discurs. E o muzică intuită și nu una „inventată...” Partitura orchestrală este marcată de o viziune componistică modernă, ceea ce atribuie valențe noi arhetipurilor folclorice.

Efim Tcaci

Talentul său este atât de generos și de multilateral, încât fiecare fațetă emană o lumină deosebită, ea formând un tot întreg.

Este dificil să-l delimităm pe Mustea-dirijorul, ale cărui interpretări ale partiturilor clasice sau moderne (...) sunt asemenea muncii unui dramaturg, de Mustea-compozitorul, care abordează cele mai diverse genuri, sau Mustea-interpretul, care stăpânește instrumente. Toate acestea se completează reciproc pentru că însăși muzica este viața lui.

Serghei Pojar



Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Eugenia Bejan